

'रयत शिक्षण संस्थेचे',
श्री. सद्गुरू गंगागीर महाराज सायन्स, गौतम आर्ट्स व संजीवनी कॉमर्स कॉलेज, कोपरगांव,
जि. अहमदनगर

मराठी विभाग

एम.ए. (मराठी) भाग-I

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१

कोर्सचे नाव - पत्रकारिता

सह-समन्वयक : डॉ.बी.आर.शेंडगे

मराठी विभाग प्रमुख
श्री.स.गं.म.महाविद्यालय
कोपरगांव, जि.अहमदनगर

'रयत शिक्षण संस्थेचे',

श्री. सद्गुरू गंगागीर महाराज सायन्स, गौतम आर्ट्स व संजीवनी कॉमर्स कॉलेज, कोपरगांव,
जि. अहमदनगर
मराठी विभाग

शॉर्ट टर्म कोर्स-पत्रकारिता

अभ्यास मंडळ

चेअरमन- प्राचार्य डॉ.एस.आर.थोपटे

सदस्य - डॉ.बी.आर.शेंडगे

- डॉ.के.एस.महाले

- प्रा.आर.एम.दहे

प्रा.एस.बी.आहेर

Marathi department

2020-21

Bachakar Amol Shivaji	8767177399	@gmail.com	Marathi	Patrakarikta
Bagul Rushikesh Vishal	9520112253	hrushibagal77@gmail.com		
Gaikwad Sunil Vilas	7218338415	gaikwadsunilvilas@gmail.com		
Khandizod Ganesh R.	9373201593	khandizodganesh918@gmail.com		
Jagtap Kishor Anil	7778953348	jagtapkishoranil47@gmail.com		
Jadhav Viabhav S.	9822521346	jadhavvaibhav660@gmail.com		
Shinde Ankita B.	7058475441	ankitashinde8918@gmail.com		
Suryavanshi Pravin	7552547661	pravinsuryavanshi1234@gmail.com		
Kendre Kanhopatra B.	8767637087	kanhopatrakendre1011@gmail.com		
Indarakhe Subham S.	8793404166	shubhamindarkhe6@gmail.com		

5/11/21

मराठी विभाग प्रमुख
श्री.स.गं.म.महाविद्यालय
कोपरगांव, जि.अहमदनगर

अभ्यासक्रम

• अभ्यासक्रमाचे उद्दिष्टे

- १) विविध स्तरामध्ये पत्रकारीतेचे स्थान समजावून देणे.
- २) पत्रकारीतेचा इतिहास, संकल्पना, उगम सांगणे.
- ३) व्यक्तीगत विकासासाठी पत्रकारीता हे कौशल्य आत्मसात करणे.
- ४) पत्रकारितेमुळे वृत्तपत्र या प्रसारमाध्यमाची ओळख करून देणे.
- ५) भारतीय वृत्तपत्रांचा इतिहास माहिती करून देणे.
- ६) प्रत्यक्ष व्यवहारामध्ये पत्रकारीतेचे महत्व समजावणे.

घटक : १ मराठी पत्रकारितेची प्रेरणा, स्वरूप आणि तत्वे

- मराठी पत्रकारितेचा इतिहास : भारतीय वृत्तपत्रांचा प्रारंभ — वैचारिक प्रबोधन, सामाजिक सुधारणा आणि राजकीय जागृती यांचा पत्रकारितेशी असलेला संबंध—स्वातंत्र्यलढयातील वृत्तपत्रांची कामगिरी—दर्पण, प्रभाकर, ज्ञानप्रकाश, निबंधमाला, केसरी, सुधारक, काळ, संदेश, प्रभात, सकाळ इत्यादी— गांधीजींची पत्रकारिता, डॉ. आंबेडकरांची पत्रकारिता— स्वातंत्र्योत्तर काळातील मराठी वृत्तपत्रे— लोकसत्ता, मराठा, लोकमत, महाराष्ट्र टाइम्स आदी महाराष्ट्रातील प्रमुख मराठी वृत्तपत्रांचा इतिहास व त्यांची कामगिरी — नवे माहिती आणि तंत्रज्ञान आणि मराठी वृत्तपत्रांचा बदलता चेहरा — इंटरनेटवरील मराठी वृत्तपत्रे.

घटक : २ वृत्तसंकलन व वृत्तलेखन

- बातमीदार : गुणवत्ता व कौशल्ये, बातमीदाराची कामे, हक्क आणि जबाबदाऱ्या, कायद्याचे पालन, समाजिक आणि वृत्तपत्रीय संकेतांचे पालन.
- बातमी आणि बातमीमुल्ये : अचूकपणा, गती, समतोल, औचित्य, वृत्तसंकलनाचे स्रोत आणि त्यांची गुप्तता राखण्याचे महत्व, वृत्तसंकलनाची साधन आणि महत्व,

बातमीचे लेखन: उलट्या पिरॅमिडची रचना, अग्रपरिच्छेद, त्याचे महत्व आणि प्रकार, सहा क कार (कोण, केव्हा, कोठे, काय,कसे आणि का), पुढे काय.

- बातमीलेखनाच्या पध्दती : सरळ, निवेदन, उद्धृते, अन्वयार्थ, विश्लेषण, वस्तुनिष्ठ दृष्टिकोन, भाषेची सुलभता: सोपी, छोटी वाक्ये, सोपे व परिचित शब्द.
- बातमीचे प्रकार : अन्वयार्थ देणारी, सखोल, एक बाजू मांडणारी, विकासप्रवण, शोध घेणारी, लोकरूची, बातमीसाठीची मुलाखत.
- वृत्तसंकलनाची क्षेत्रे : राजकारण आणि प्रशासन, सांस्कृतिक क्रीडा, शिक्षण, व्यापार—उद्योग व कामगार, विज्ञान—तंत्रज्ञान, न्यायालये, गुन्हेगारी, नैसर्गिक आपत्ती, हवामान, पर्यावरण, आरोग्य, दळणवळण, लष्करी व निमलष्कार दले इत्यादी क्षेत्रांतील बातम्यांचे संकलन आणि लेखन, वृत्तसंस्थांची आणि लेखन, वृत्तसंस्थंची बातमीदारी, माहिती व अधिक तपशीलासाठी इंटरनेटचा उपयोग.
- वृत्तसंकलनाची क्षेत्रे : राजकारण आणि प्रशासन, सांस्कृतिक, क्रीडा, शिक्षण, व्यापार—उद्योग व कामगार, विज्ञान—तंत्रज्ञान, न्यायालये, गुन्हेगारी, नैसर्गिक आपत्ती, हवामान, पर्यावरण, आरोग्य, दळणवळण, लष्करी व निमलष्करी दले इत्यादी क्षेत्रांतील बातम्यांचे संकलन आणि लेखन, वृत्तसंस्थांची बातमीदारी, माहिती व अधिक तपशीलासाठी इंटरनेटचा उपयोग.
- विकास पत्रकारिता : विकासाची संकल्पना—व्यक्तीचा विकास आणि समाजाचा विकास— आर्थिक विकास आणि सांस्कृतिक विकास— आधुनिकीकरण व पाश्चात्तीकरण—विकासविषयक समस्या—दारिद्र्य, शिक्षण, प्रदूषण, कुटुंबकल्याण, सहकार इ.

घटक :३ संपादन, अग्रलेख आणि वृत्तपत्रीय लेखन

- संपादन संपादकीय विभागीय रचना: संपादक, सहसंपादक, वृत्तसंपादक, उपसंपादक, बातमीदार यांची कामे आणि जबाबदाऱ्या—बातम्यांच्या संपादनाची आवश्यकता—वृत्तासंपादनाचा वृत्तनिर्मितीशी असणारा संबंध—वृत्तसंपादनाचे व पुनर्लेखनाचे संकेत—वृत्तसंस्थांच्या बातम्यांचे संपादन व भाषांतर — बातमीदाराच्या बातमीचे संपादन — प्रादेशिक व अन्य मार्गाने आलेल्या बातम्यांचे संपादन— वृत्तपत्रविशिष्ट शैलीचे स्वरूप व महत्व— वाक्यरचना, परिच्छेदरचना, पुनरुक्ती

टाळणे, शुध्दलेखन मथळे व उपशीर्षके, मथळयाचे प्रकार , बातमीच्या अग्रभागाचे (Lead/Intro) स्वरूप व प्रकार— विज्ञान, उद्योग — व्यापार इ. विविध प्रकाराच्या मजकुराच्या संपादनाची वैशिष्टे.

• संदर्भ ग्रंथ:—

१. पत्रकारिता—चिकित्सा व स्वरूप — महावीर जोधळे, सुविद्या प्रकाशन, पुणे
२. व्यावहारिक मराठी— ल.रा.नसिराबादकर, फडके प्रकाशन,कोल्हापूर
३. व्यावहारिक मराठी— पुणे विद्यापीठ, पुणे
- ४.व्यक्तिमत्व विकास— य.च.मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

Rayat Shikshan Sansthas'
Shri Sadguru Gangageer Maharaj Science Gautam Arts And Sanjivani Commerce
College, Kopergaon, Dist- Ahmednagar

**Application Form For
Short Term Courses 2020-21**

Name Of The Courses: पत्रकारिता

1.Full Name In English (Block Letters): SHINDE ANKITA
(Surname First) BABASAHEB

2.Full name in Devnagari : शिंदे अंकिता बाबासाहेब
(Surname First)

3.Date of Birth:

D	D	M	M	Y	Y	Y	Y
2	3	0	6	1	9	9	4

4. Male/Female Female

5.Address Sanjivani college kopergaon

6.E.Mail: -

7.Mobile No: 7058475441

8.Faculty Art's Class M.A-I

9.Caste/Religion: OBC

10.Aim: _____

11.Other: _____

Date: 20/12/2021

Shinde A.B.
Signature of Students

(Signature)
Co-ordinator

Principal,
S.S.G.M.College Kopergaon

Rayat Shikshan Sansthas'

Shri Sadguru Gangageer Maharaj Science Gautam Arts And Sanjivani Commerce
College, Kopargaon, Dist- Ahmednagar

**Application Form For
Short Term Courses 2020-21**

Name Of The Courses: _____

1.Full Name In English (Block Letters): SURAVANSHI PRAVI
(Surname First) SANJAY

2.Full name in Devnagari : सुरवंशी प्रवीण संजय
(Surname First)

3.Date of Birth:

D	D	M	M	Y	Y	Y	Y
0	1	0	4	1	4	9	9

4. Male/Female male

5.Address Dharcingean [sonar vasti]

6.E.Mail: suravanshipravin1234@gmail.com

7.Mobile No: 9852547661

8.Faculty Arts Class M.A. First

9.Caste/Religion: ST

10.Aim: _____

11.Other: _____

Date: 6/1/2021

Suravashi
Signature of Students

Co-ordinator

Principal,
S.S.G.M.College Kopargaon

Rayat Shikshan Sanstha's

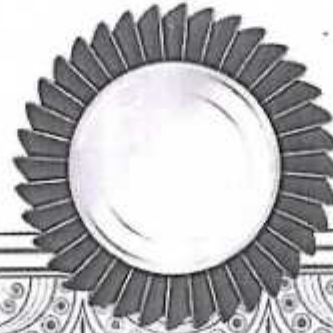
Shri Sadguru Gangageer Maharaj Science, Gautam Arts and Sanjivani Commerce
College, Kopargaon, Dist-Ahmednagar (M.S)

Short Term Course Certificate of compilation

This is to Certify that Shri/Kum. -----

Of Class M.A-I (Marathi) has completed Short Term Course in "Patrakarita" Conducted by
Department of Marathi during year-----

Course Co-ordinator

Principal